

Birlikte öyle güzeller ki!

CUMHURİYET VE DEMOKRASİ

*"Milli egemenlik öyle bir nurdur ki
onun karşısında zincirler erir,
taç ve tahtlar yanar, taç sahipleri mahvolur.
Milletlerin tutsaklığı üzerine kurulmuş kurumlar
her tarafta yıkılmaya mahkumdur."*

K. Atatürk

Tünelin Sonundaki Işık

Kurtuluş Savaşı'nın daha en başında, Temmuz 1919'da, **Gazi Mustafa Kemal Atatürk**'e "bu mücadele başarıya ulaşırsa hükümet şekli ne olacak?" diye sorulur. **Atatürk** net bir cevap verir: "*Hükümet şekli, zamanı geldiğinde, Cumhuriyet olacaktır.*"

Ülkenin dört bir yanı işgal altındadır, geleceğin ne getireceği belirsizdir ama **Mustafa Kemal** tünelin sonundaki ışığı görmektedir...

CUMHURİYET

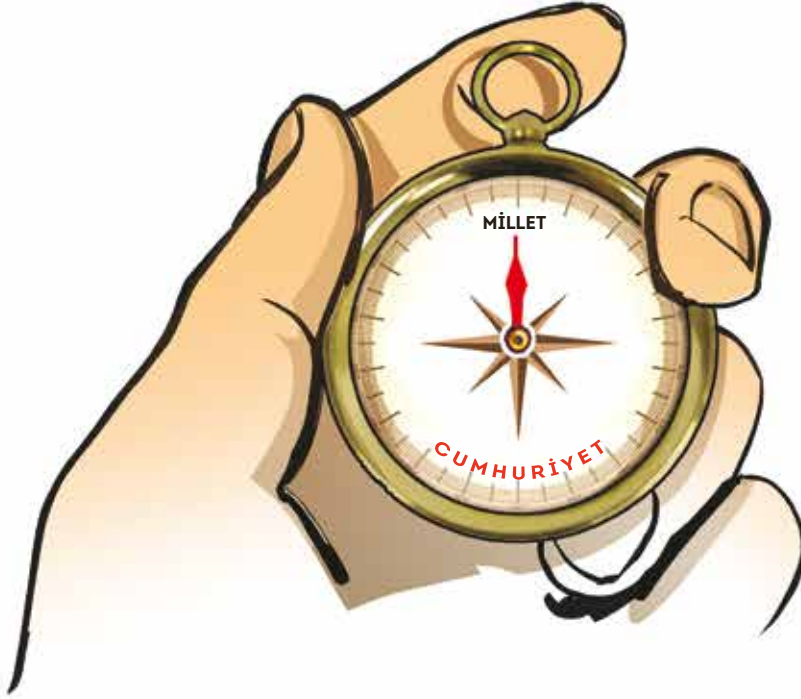
Milletin Azim ve Kararı

Türkiye Cumhuriyeti, dünyada eşi görülmemiş bir bağımsızlık mücadelesinin sonunda kuruldu. Bu mücadele "**Milletin bağımsızlığını milletın azim ve kararı kurtaracaktır**" inancıyla zafere ulaşmıştı.

Yeni devletin kuruluşu da aynı ruhla gerçekleştirildi. Artık hiç kimse ve hiçbir irade, milletin üstünde olamayacaktı. Bu topraklarda bir devir kapanıyor, yepyeni bir hayatın tohumları atılıyordu.

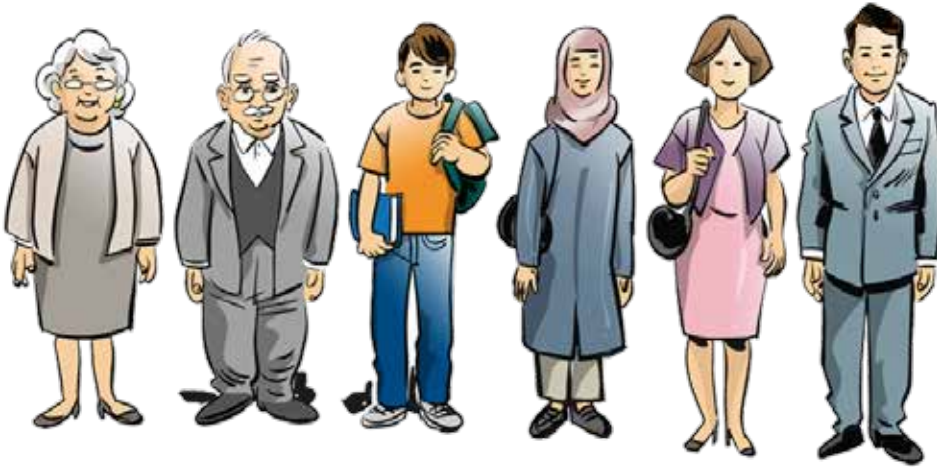
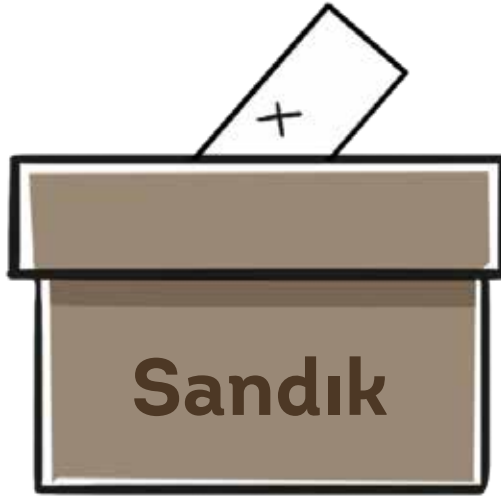
Şaşmaz Bir Pusula

Bütün zorluklara, bütün kötü niyetli girişimlere rağmen 1920'lerden bugüne aynı rotada ilerleyebiliyorsak eğer, bunu elimizdeki pusulaya borçluyuz. Hep doğru yönü gösteren o pusulanın üzerinde: **"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Milletın kaderini milletin kararı belirler."** yazıyor.

O pusulanın adı, **"Cumhuriyet"**tir.

Milli İradeye Dayalı Devlet Düzeni

Demokrasi

Aristokrasi

Monarşi

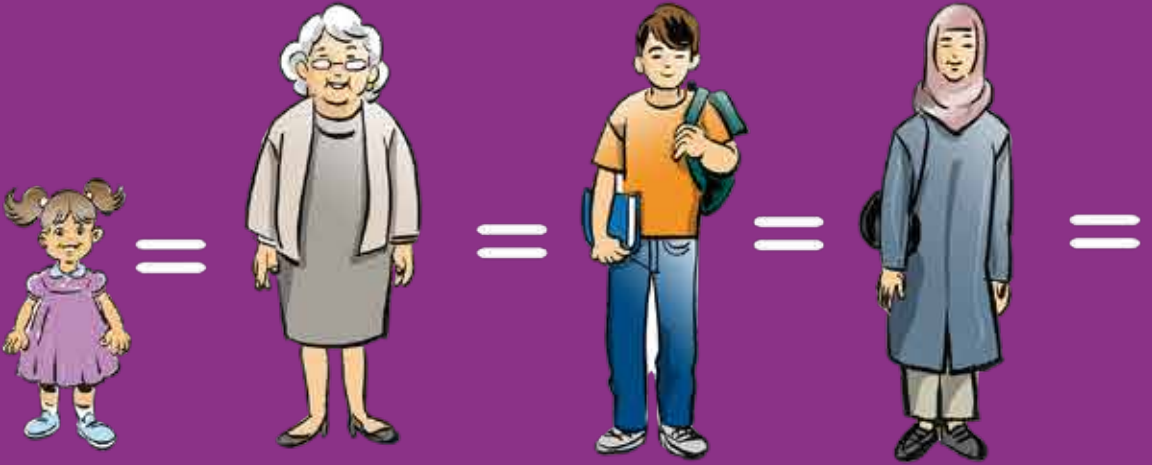

Diktatörlük

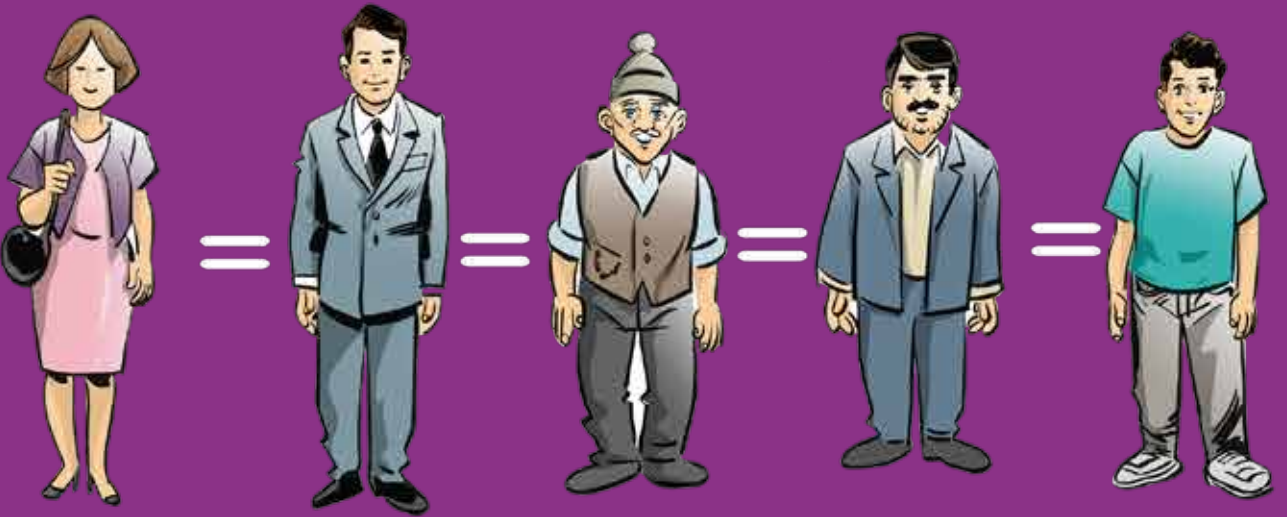
Cumhuriyet; devletimizin temel niteliğidir ve her şeyden önce, bu ülkenin sahibinin kim olduğunu ortaya koyar. Türkiye Cumhuriyeti Devleti herhangi bir kişi, bir aile ya da gruba değil, milletin bütününe aittir.

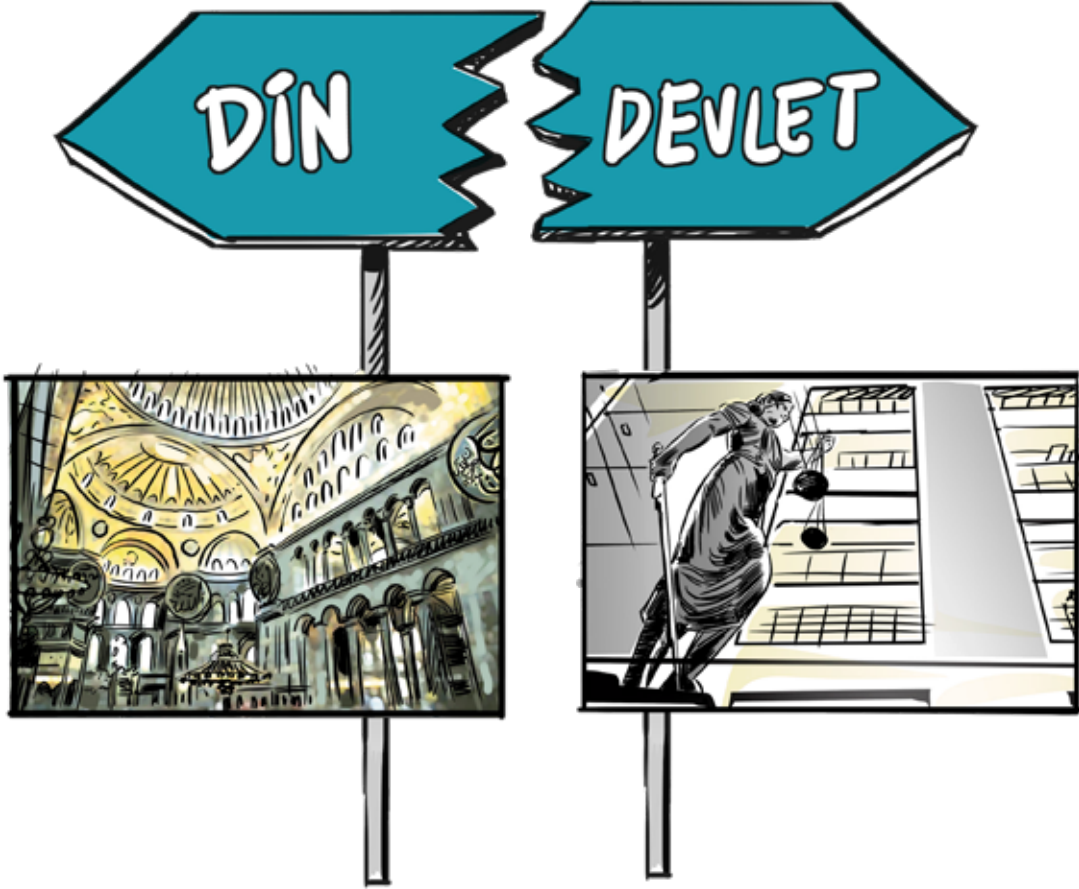
Cumhuriyet; milletin iradesine dayalı bir devlet düzeni demektir. Siyasal iktidarın kaynağı yalnızca ve yalnızca millettir. Millet, iradesini, seçtiği temsilcileri aracılığıyla ortaya koyar. Bu nedenle milli irade, iktidarıyla muhalefetiyle bütün milleti kapsar.

Eşit Yurttaşların Onurlu Birliği

Cumhuriyet; eşit yurttaşların ortak ilke ve idealler etrafında birliği üzerinde yükselir. Bu, insan onuruna dayalı, gönüllü bir birliktir. Vatandaşlar, kanunlar ve devlet kurumları önünde tam bir eşitlik içinde olduklarını bilirler. Hiç kimseye, hiçbir gruba ayrıcalık tanınmaz; ne kanunla ne de uygulamalarla.

Din ve Devlet İşlerinin Ayrılması

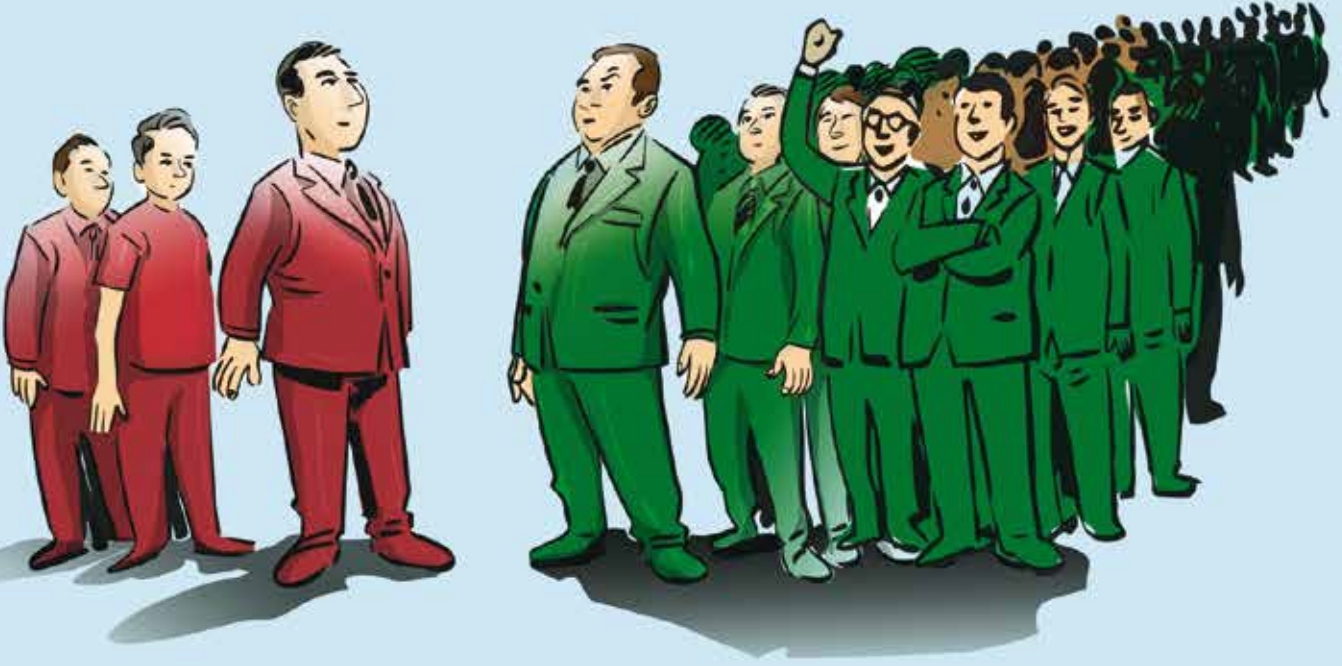
Cumhuriyet aynı zamanda din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını da zorunlu kılar. Meşruluğunu milletten değil de herhangi bir dini inançtan almak iddiasındaki bir siyasi iktidar Cumhuriyet fikriyle taban tabana zıttır. Devlet kurumları dini esaslara göre şekillenemez. Cumhuriyet, özü itibarıyla, laik bir devlet yönetimi gerektirir. Devlet kurumları, hangi din ve inançtan olursa olsun bütün vatandaşlara eşit davranmalıdır.

Cumhuriyetle En Uyumlu Yaşam Biçimi: DEMOKRASİ

Cumhuriyet; yöneticilerin seçimle işbaşına geldiği ve ülkeyi, millettten aldıkları yetki çerçevesinde idare ettikleri bir yönetim biçimidir. Ancak yönetim biçimleri yalnızca kurallardan ibaret değildir. Her yönetim biçiminin diğerlerinden farklı bir özü, kendine has değerleri vardır.

Ve her yönetim biçimi, kendisiyle uyumlu bir yaşama biçiminin önünü açar. İşte demokrasi, Cumhuriyet değerleriyle gelişip güçlenen, o değerlerle en uyumlu yaşama biçiminin adıdır. Cumhuriyet ve demokrasi birbirlerinden güç alır, birbirlerine anlam, değer ve güzellik katar.

Çoğunluğun Yönetme, Azınlığın Var Olma Hakkı

Demokrasi öncelikle milli iradenin serbestçe oluşabilmesini gerektirir. Milletın temsilcileri serbest, seçimlerle belirlenmeli, seçime katılan aday ve partiler eşit koşullar altında ve dürüstçe yarışmalıdır. Vatandaşların seçme ve seçilme hakkının önüne hukuki ve fiili engeller konulmamalıdır. Seçimle yönetime gelen iktidarların, kendi iradeleri dışında görevden uzaklaştırılmaları kabul edilemez. Ancak bu, çoğunluğu temsil eden yöneticilerin mutlak bir iktidara sahip olduğu anlamına gelmez. Çünkü demokrasi, muhalefette bulunanların, azınlıkta kalanların da saygı gördüğü, hak ve özgürlüklerinin eksiksiz korunduğu bir sistemdir.

Demokrasi İçin "Sandık" Şarttır Ama Yeterli Değildir

Yöneticilerin seçimle belirlenmesi, demokrasinin olmazsa olmaz koşuludur, ancak demokrasi sadece sandıktan ibaret değildir. Bir rejimin demokrasi olabilmesi için, özgür ve dürüst seçimlerin yanı sıra kuvvetler ayrılığı, hukuk devleti, çoğulcu ve katılımcı bir siyasi ve sosyal yapı, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması, yöneticilerin hesap verebilir olmaları gibi ilkelerin de hayata geçirilmesi gerekir. Seçimle gelmiş olmak, yöneticilere demokrasinin temel ilkelerini ihlal etme, rafa kaldırma hakkını vermez.

Çoğulculuk ve Katılımcılıkla Nefes Alan Bir Toplum

Demokrasilerde vatandaşın ülke yönetimine katılımı, yöneticileri seçmekten ibaret olamaz. Vatandaşlar yalnızca seçimden seçime iradelerini ortaya koyarak değil, merkezi ve yerel iktidarların tüm karar alma süreçlerine etki ederek de yönetime katılabilmelidir. Gerçek bir katılımcılık ancak farklı düşüncelerin ve sosyal grupların örgütlenerek kendilerini özgürce ifade edebilmeleriyle, yani çoğulculukla mümkündür.

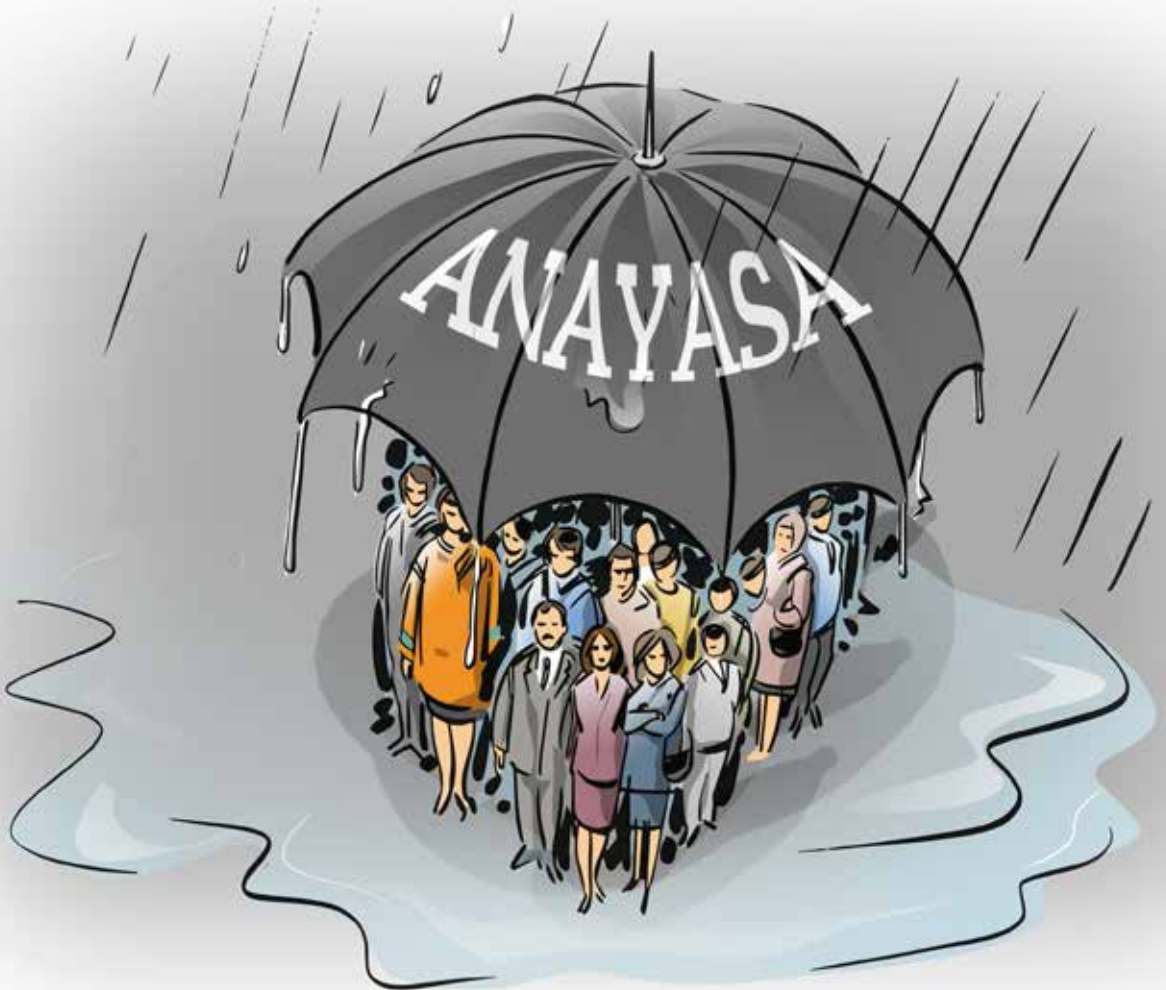

Kuvvetler Ayrılığı ve Hukuk Devleti

Milli iradeden alınan yetkiye dayansa da, devleti yönetme gücünün tek elde toplanması demokrasiyle bağdaşmaz. Demokrasi kuvvetler ayrılığını gerektirir. Yasama, yürütme ve yargı organları bağımsız yapılar olmalı, birbirlerini dengeleyebilmeli ve frenleyebilmelidir. Karşılıklı denge ve denetleme mekanizmaları güçlü olduğu oranda demokrasi kök salar. Yasama, yürütme ve yargı bütün faaliyetlerini hukuk çerçevesinde yerine getirmekle yükümlüdür. Hukukun üstünlüğü, yönetilenler kadar yöneticiler için de geçerli değilse, orada hukuk devletinden ve demokrasiden söz edilemez.

Hak ve Özgürlüklerin Güvencesi

Demokrasi, vatandaşın hak ve özgürlüklerinin mümkün olan en geniş çerçevede hayata geçirildiği, güvenceye alındığı sistemin adıdır. Başkalarına zarar vermeme koşuluyla bireyin hak ve özgürlüklerini korumak ve geliştirmek demokratik devletin görevidir. Demokrasilerde temel hak ve özgürlükler ancak olağanüstü durumlarda, istisnai olarak ve hukukla sınırlandırılabilir. Temel hak ve özgürlükler bir bütündür. Tek bir hak ve özgürlüğün sınırlandırılması ya da ortadan kaldırılması, diğerlerinin de kullanılmasının önünde ciddi bir engel oluşturur.

Kişi Özgürlüğü ve Güvenlik Hakkı

Demokrasi, herkesin özgür ve güvenlik içinde yaşamasını en temel hak kabul eder. Özgürlüğünden mahrum edilmiş, güvenliği sağlanamayan bir vatandaşın diğer hak ve özgürlüklerini kullanması söz konusu olamaz. Bu nedenle kişi özgürlüğünü ve güvenliğini sağlamak demokratik devletin öncelikli görevidir. Özgürlüğü ve güvenliği sınırlayıcı önlemler ancak yasalarla ve önceden belirlenmiş sebeplere uygun olarak alınabilir.

Düşünce, İfade ve Örgütlenme Özgürlüğü

Demokrasi, düşünce ve ifade özgürlüğünün eksiksiz sağlanmasını gerektirir. Hakaret ve şiddet içermeyen her türlü düşünce, toplumun geneli tarafından ne kadar rahatsız edici de bulunsa, serbestçe dile getirilebilmeli ve tartışılabilir. Milli irade ancak her düşüncenin kendisini rahatça ifade edebildiği, kolayca örgütlenebildiği, çoğulcu bir yapı içerisinde özgürce oluşabilir.

Din ve Vicdan Özgürlüğü

Demokrasi, vatandaşların din ve vicdan özgürlüklerinin de güvencesidir. Herkes dininin ya da inancının gereklerini yerine getirme, dini inanç ve kanaatlerini açıklama, ibadet etme ve öğretme özgürlüğüne sahiptir. Bu özgürlük, din değiştirme ya da herhangi bir dine bağlı olmama özgürlüğünü de içerir.

Haberleşme Özgürlüğü

Demokratik toplumlarda herkes kısıtlama ve denetime tabi olmaksızın haberleşme özgürlüğüne sahiptir. Temel kural, haberleşmenin gizli olması ve özel hayatın mahremiyetinin korunmasıdır. Haberleşmenin gerçekleştirilebilmesi kadar, gizliliğinin güvence altına alınması da haberleşme özgürlüğünün bir parçasıdır.

Basın Özgürlüğü

Haber, bilgi ve düşünceleri basın yayın araçları aracılığıyla serbestçe açıklayabilmek ve yayabilmek özgürlüğü, demokrasinin ayırt edici özelliklerinden biridir. Devlet kurumlarının iznine ya da sansürüne tabi olmaksızın yayın yapabilmek demokrasi açısından o kadar önemlidir ki yasama, yürütme ve yargıyı vatandaşlar adına denetleyebilme gücüne sahip olduğu için, zaman zaman basın "dördüncü kuvvet" olarak da nitelendirilir.

Hak Arama Özgürlüğü

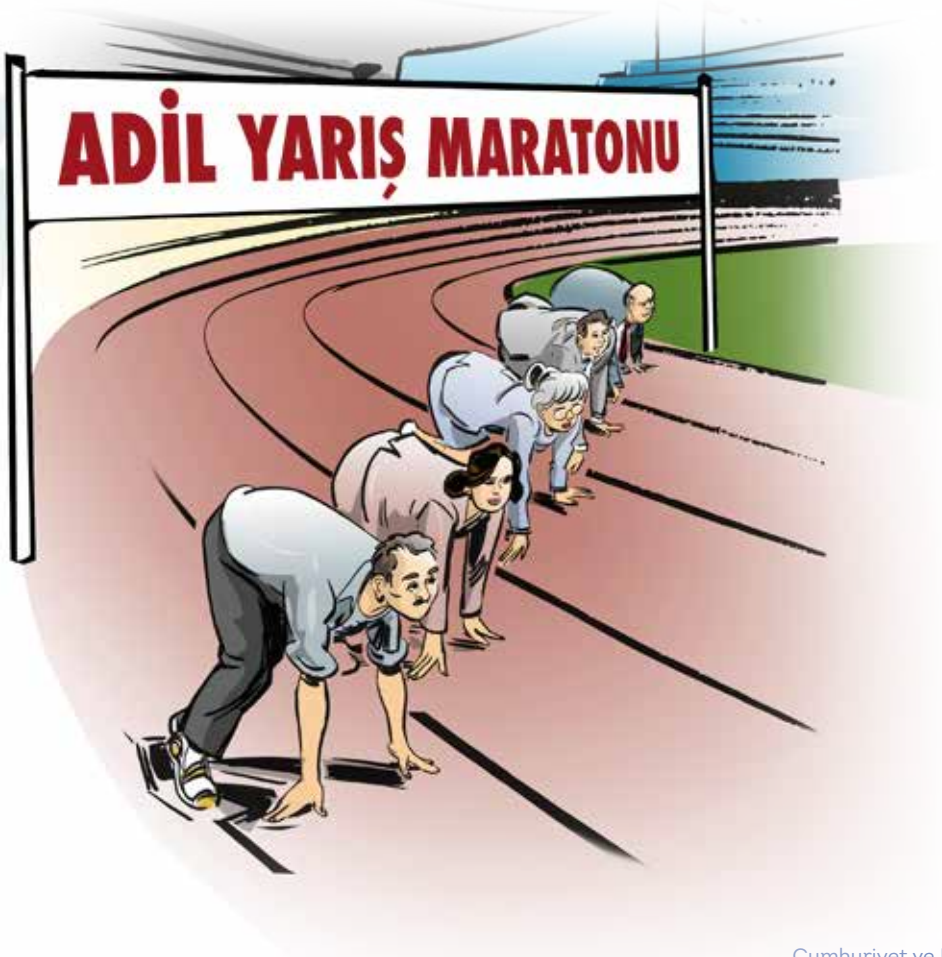
Vatandaşın adalete ulaşmak, hakkı olanı elde etmek ve uğradığı haksızlığı gidermek için hukuki imkanlardan sonuna kadar yararlanabilmesi onun hak arama özgürlüğünün doğal bir sonucudur. Bu özgürlük, mahkemelerde başka kişilere olduğu kadar devlet kurumlarına karşı da dava açabilme hakkının yanı sıra, adil yargılanma hakkını da içerir.

ADALET MÜLKÜN TEMELİDİR

Ekonomik, Sosyal, Kültürel Hak ve Özgürlükler

Demokrasi kavramının sınırları zaman içerisinde genişlemektedir. Günümüzde yalnızca temel hak ve özgürlüklerin değil, bireyin ekonomik, sosyal, kültürel hak ve özgürlüklerinin korunup geliştirilmesi de demokrasi kavramı içerisinde ele alınmaktadır. Eğitimden yararlanma, kültürel yaşama katılma, yaşam ve sağlık standartlarını sağlama, sosyal güvenlikten yararlanma, adil ve uygun bir işte çalışabilme, cinsiyet eşitliği gibi ilkeler de artık demokrasinin gereği olarak kabul edilmektedir.

Son Söz:

Sen Sana Ne Sanırsan...

Cumhuriyet ve demokrasi, halkın kendi kendini yönetmesi ülküsüyle, insanlık tarihi içinde bedeller ödenerek geliştirilmiş sistemlerdir. Ve bütün toplumsal sistemler gibi onları ayakta tutan asıl güç, insandır.

Bugün birer insan ve vatandaş olarak bizlere düşen görev, Cumhuriyet ve demokrasinin temel değerlerini hayatımızın her alanında hakim kılmaktır. Bunu başarabilmek için, Yunus Emre'nin yüzyıllar öncesinde söylediği şu söze gönülden kulak vermek yeter: "Sen sana ne sanırsan, ayruğa (başkasına) da onu san".

Yani, kendini nasıl görüyorsan, başkasını da öyle gör; kendin için ne istiyorsan, başkası için de aynısını iste ve kendine yapılmasını istemediğin ne varsa, başkasına yapılmasına da izin ver!

Daima özgür, daima mutlu bir Türkiye için,
Cumhuriyetimize ve demokrasimize sıkıca sarılmalı
ve onları hep daha ileri taşımanın arayışı içinde olmalıyız.
Barışın ve sevginin dilinde buluşmayı başarabildiğimizde,
bu ülkede hayat herkes için çok daha güzel olacak.

Ekrem İMAMOĞLU
Belediye Başkanı

